

This question paper contains 3 printed pages]

Your Roll No.....

6556

M.A./IV Sem.

A

PUNJABI—Course 404 (a)

(Indian Music and its Aesthetic approach
of M.A. in Karhat ka Music)

(Admissions of 2009 and onwards)

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 70

(Write your Roll No. on the top immediately on receipt of this question paper.)

Note :—The maximum marks printed on the question paper are applicable for the students of the regular colleges (Cat. 'A'). These marks will, however, be scaled up proportionately in respect of the students of NCWEB at the time of posting of awards for compilation of result.

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੋਟ :— ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹਨ । ਹਰ ਭਾਗ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ
ਧਿਆਨ ਪੂਰਬਕ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ :— ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਉ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ
14 ਅੰਕ ਹਨ । ਕੁਲ ਅੰਕ : 14

1. ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਸੁਹਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ? ਸੁਹਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਵਿਆਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ।

P.T.O.

2. ਸੁਹਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੁਰਬੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਹਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ । 14×1=14

ਭਾਗ ਦੂਜਾ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ :- ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

14 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ । ਕੁਲ ਅੰਕ : 14×3=42

3. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਮਹਤਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਕੀ ਹੈ ? ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਗਾਇਣ-ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ ।
4. 'ਰਸ-ਸਿਧਾਂਤ' ਕੀ ਹੈ ? ਭਰਤ ਮੁਨੀ ਦੇ ਰਸ-ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਐਨ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ।
5. ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਲੈਅ ਅਤੇ ਭਾਵ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ? ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ ਕਿ ਭਾਵ ਦਾ ਲੈਅ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਪਿਛੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ?
6. ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਤਮਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੱਖ ਨਾਲ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ? ਅਪਣਾ ਉੱਤਰ ਗੁਰਮਤਿ-ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਦਿਉ । 14×3=42

ਭਾਗ ਤੀਜਾ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ :- ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦਿਉ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ

2 ਅੰਕ ਹਨ । ਉੱਤਰ 25 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ । ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਕੁਲ

ਅੰਕ ਹਨ : 2×7=14

7. (i) 'ਰਸ' ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਰਤ-ਮੁਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਲੋਕ ਲਿਖੋ ।
- (ii) ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ-ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?
- (iii) 'ਦੋਹਿਰਾਂ ਛੰਦ ਦੀ ਕੋਈ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਉ ।
- (iv) 'ਆਨੰਦ ਸਾਹਿਬ' ਦੀ ਬਾਣੀ ਕਿਹੜੇ ਰਾਗ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ ?
- (v) 'ਲਲਿਤ ਕਲਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਸਰਵ-ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।
- (vi) ਤਾਲ 'ਚਾਰ-ਤਾਲ' ਕਿਸ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਤਾਲ ਹੈ ?
- (vii) ਸ਼ਿੰਗਾਰ-ਰਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ । $2 \times 7 = 14$